

INTERNET OCH FÖRSÄKRING

*En analys av de legala aspekterna på användning av internet på
försäkringsområdet*

*Bo Lundgren, Hans-Olof Sedig och Eva Lindberg
Försäkringsmarknadsavdelningen
15 september 1998*

(Dnr. 4004-98-319)

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	3
1. ALLMÄNT OM INTERNET OCH FÖRSÄKRING	4
2. INTERNET OCH SUNDHETSREGELN I FRL	6
3. GEOGRAFISKT HEMVIST FÖR INTERNETANVÄNDANDE FÖRSÄKRINGSBOLAG	7
4. INFORMATIONEN TILL FÖRSÄKRINGSTAGARNA VID INTERNETANVÄNDNING	9
5. SLUTANDET AV FÖRSÄKRINGSAVTAL OCH UTFÄRDANDE AV FÖRSÄKRINGSBREV	10
6. UNDERSKRIFT AV HANDLINGAR OCH DIGITALA SIGNATURER	12
7. SÄKERHETSASPEKTER PÅ FÖRSÄKRINGSBOLAGENS INTERNETANVÄNDNING	13
8. UTVECKLINGEN PÅ INTERNETOMRÅDET I USA	14

SAMMANFATTNING

Internetanvändningen på försäkringsområdet i Sverige är ännu av relativt liten omfattning, men förutspås få en ökad betydelse. Några legala hinder mot att i Sverige använda internet i försäkringsverksamheten finns inte. Vissa bevisvärderingsproblem kan uppkomma vid slutandet av försäkringsavtal. Dessa skiljer sig dock inte från motsvarande problem vid t.ex. muntligt slutande av försäkringsavtal. Särskilda problem främst kring användningen av digitala signaturer kan uppkomma på livförsäkringsområdet. Användningen av internet i försäkringsverksamheten är i huvudsak positiv för försäkringstagarna framförallt genom en ökad konkurrens. Ett effektivare informationsflöde torde underlätta för försäkringstagarna att själva göra jämförelser mellan olika försäkringsbolag och göra det möjligt för försäkringstagarna att i lugn och ro besluta om lämpliga åtgärder beträffande försäkringsskyddet. Internetanvändningen inom försäkringssektorn kommer i framtiden att ställa nya och förändrade krav på Finansinspektionens tillsyn inom försäkringsområdet.

1. ALLMÄNT OM INTERNET OCH FÖRSÄKRING

Internet är en relativt ny företeelse i kommersiella sammanhang. På det finansiella området i Sverige utnyttjar såväl banker som försäkringsbolag internet i sin verksamhet. Bankernas internetverksamhet är för närvarande väsentligt mer omfattande än försäkringsbolagens.

På försäkringsområdet kan två huvudanvändningssätt för internet urskiljas. Det ena är användning av internet vid försäkringsrörelsens bedrivande t.ex. för att sluta försäkringsavtal, för utskick av försäkringsbrev, för rapportering m.m. till Finansinspektionen. Det andra användningssättet för internet är marknadsföring och information till potentiella kunder och t.ex. försäkringsmäklare.

Beträffande marknadsföring och information till potentiella kunder kan konstateras att de flesta större svenska försäkringsbolag har hemsidor på internet med omfattande information om sina försäkringar. Sidornas utformning och innehåll varierar självfallet och i en del fall finns möjlighet att teckna vissa slag av konsumentförsäkringar via internet och även att göra skadeanmälningar. Även försäkringsbolag lokaliserade utanför Sveriges gränser har hemsidor på internet. Marknadsföring och information från utländska försäkringsbolag riktade mot kunder i Sverige kan således på detta sätt enkelt och utan stora kostnader ske över gränserna.

Användningen av internet i försäkringsverksamheten är ännu så länge av begränsad omfattning hos de svenska försäkringsbolagen. I mindre utsträckning finns som framgått möjlighet att teckna vissa slag av enklare konsumentförsäkringar via internet, och rapportering via internet från försäkringsbolagen till Finansinspektionen förbereds f.n inom inspektionen och beräknas kunna inledas under 1998. Något särskilt internet

försäkringsbolag som uteslutande bedriver verksamhet genom användning av den nya tekniken finns inte i Sverige. I vissa större marknader, t.ex. den amerikanska, finns det däremot sådana bolag.

Internet på försäkringsområdet kan också användas av andra än försäkringsbolag. Försäkringsmäklare, försäkringskonsulter, affärstidningar m.m. har redan idag hemsidor som kan användas för information o.dyl. av potentiella försäkringstagare.

I en undersökning publicerad i Finanstidningen den 22 januari 1998, i vilken 100 av Sveriges högsta försäkringschefer deltagit, förutspås att 25 procent av försäkringsbolagens försäljning och 30 procent av alla kundkontakter kommer att ske via internet inom fem år. Däremot tror man inte att det kommer att startas särskilda internetförsäkringsbolag i Sverige.

Analysen i denna promemoria avgränsas till att undersöka om det finns några legala hinder mot att använda internet vid försäkringsrörelsens bedrivande, t.ex. vid slutande av försäkringsavtal. Tekniska frågor kommer endast att beröras marginellt. Lagstiftaren har varken på försäkringsområdet eller på andra områden förutsatt användningen av internet. Någon svensk lagstiftning som reglerar de frågor som hänger samman med internetanvändning finns därför ännu inte. Promemorian kommer också att avslutningsvis beröra utvecklingen på internetområdet i USA.

Användningen av internet vid bedrivande av försäkringsverksamhet berör såväl offentligrättslig som civilrättslig lagstiftning. För inspektionens vidkommande är lagstiftning av offentlig tillsynskaraktär givetvis av primärt intresse, men även den civilrättsliga lagstiftningen, särskilt den allmänna avtalsrätten, berörs bl.a. vid ingåendet av försäkringsavtal. Vid bedömningen av om legala hinder föreligger mot att använda internet i försäkringsrörelsen aktualiseras främst

försäkringsrörelselagen (1982:713), FRL, lagen (1927:77) om försäkringsavtal, FAL, konsumentförsäkringslagen (1980:38), KFL, och avtalslagen (1915:218). Även Finansinspektionens egna föreskrifter och allmänna råd kan i vissa avseenden vara av intresse att beröra.

De områden som är av störst intresse vid en undersökning av de legala aspekterna kring internetanvändningen på försäkringsområdet är följande:

- Internet och sundhetsregeln i FRL
- Geografiskt hemvist för internetanvändande försäkringsbolag
- Informationen till försäkringstagarna vid internetanvändning
- Slutandet av försäkringsavtal och utfärdande av försäkringsbrev
- Underskrift av handlingar och digitala signaturer
- Säkerhetsaspekter på försäkringsbolagens internetanvändning

2. INTERNET OCH SUNDHETSREGELN I FRL

I FRL finns en sundhetsregel som tillämpas såväl vid koncessionsgivningen då ett försäkringsbolag startar sin verksamhet som i den löpande verksamheten.

Vid bildandet av ett försäkringsbolag stadgas i 2 kap. 3 § FRL bl.a. att regeringen beviljar koncession under förutsättning att den planerade verksamheten förväntas uppfylla kraven på en "sund verksamhet". Man skulle kunna tänka sig att koncession söks för försäkringsrörelse som endast avses att bedrivas genom användning av internet. Utan att göra anspråk på en heltäckande analys kan konstateras att vid beaktande av sundhetskravet skall prövas ett bolags organisation, verksamhet enligt bolagsordningen samt inre kontroll och säkerhetsuppbyggnad. Begreppet sund försäkringsverksamhet är inte statiskt utan kan förändras beroende på hur försäkringsmarknaden utvecklas. Teknikförändringar, och de organisatoriska förändringar som är en konsekvens av tekniken är således i sig inte något hinder mot att bevilja koncession för ett särskilt internetförsäkringsbolag. Som redan nämnts finns det i Sverige inget sådant bolag.

Enligt 19 kap.1 § FRL skall Finansinspektionen verka för en sund utveckling av försäkringsväsendet. Inspektionen har således möjlighet att även i ett försäkringsbolags löpande verksamhet ställa vissa krav på internetanvändningen bl.a. ur kontroll- och säkerhetssynpunkt (mera därom under rubrikerna informationen till försäkringstagarna vid internet användning och säkerhetsaspekter på försäkringsbolagens internetanvändning).

3. GEOGRAFISKT HEMVIST FÖR INTERNETANVÄNDANDE FÖRSÄKRINGSBOLAG

En första fråga som kan ställas är om ett särskilt internetförsäkringsbolag skulle kunna driva verksamhet helt utan någon slags fysisk närvaro. I 2 kap. FRL regleras bildandet av ett försäkringsbolag. I 2 kap. 5 § FRL stadgas bl.a. att försäkringsbolags bolagsordning skall ange den ort i Sverige där bolagets styrelse skall ha sitt säte. Det finns med andra ord ett krav på geografiskt hemvist och någon form av fysisk närvaro för försäkringsbolaget. Detta bildar utgångspunkt bl.a. för var och i vilket land bolaget skall ha tillstånd/koncession, under vilken domstol försäkringsbolaget lyder m.m. Lokaliseringsfrågan utgör däremot i övrigt inget hinder mot att använda internet i försäkringsrörelsen.

Det geografiska hemvistet för ett försäkringsbolag som använder internet i sin verksamhet får mindre betydelse genom de möjligheter som användningen av internet erbjuder. Genom användning av internet kan ett litet försäkringsbolag nå ut i hela landet och möjligheten att på ett enkelt sätt och utan större ekonomiska insatser bedriva gränsöverskridande verksamhet ökar. Ett tänkbart scenario för framtiden skulle kunna vara ett försäkringsbolag med tillstånd/koncession i ett land, kunder i ett annat land och servern för internetverksamheten i ett tredje land. En utveckling i den nu antydda riktningen torde självfallet vara positiv för de som efterfrågar försäkringar och för försäkringstagarna. Valfriheten ökar och den internationella konkurrensen torde ytterligare pressa ned premienivån, vilket ytterst kommer försäkringstagarna till godo.

En ökande gränsöverskridande verksamheten genom användning av internet kan leda till att tillsynsverksamheten i vissa fall försvåras och att det kan uppstå svårigheter vid lagval. Om ett försäkringsavtal slutits via internet genom gränsöverskridande verksamhet måste t.ex. avgöras vilket lands lag som skall vara tillämpligt på avtalet, och var

någonstans avtalet är slutet. I huvudsak skiljer dessa frågeställningar sig inte från de fall då gränsöverskridande verksamhet skett genom bl.a. användning av telefon. En mera systematisk internetanvändning över gränserna torde dock innebära att en större volym av försäkringsaffärer tecknas i utländska försäkringsbolag och därmed kan dessa frågor få större betydelse framförallt i de fall enskilda svenska konsumenter väljer att via internet teckna försäkringar hos utländska försäkringsbolag.

För länder inom EES har i svensk lagstiftning implementerats ett EG-direktiv genom lagen (1993:645) om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal. Enligt denna lag skall vid livförsäkring den lag tillämpas där den fysiska personen har sin vanliga vistelseort eller om försäkringstagaren är en juridisk person, där denna har sitt driftställe. Vid skadeförsäkring gäller som huvudregel att lagen tillämpas där risken är belägen om försäkringstagaren har sin vanliga vistelseort eller sin centrala förvaltning i samma land.

Ur tillsynssynpunkt torde svårigheterna främst kunna hänföras till försäkringsbolag som har tillstånd/koncession i land utanför EES-området, särskilt i länder där tillsynen är mindre omfattande och där tillsynskulturen är en annan än den i Sverige. Något förfarande liknande det inom EES-området, där hemlandsmyndigheten godkänner och övervakar gränsöverskridande verksamhet finns inte för försäkringsbolag utanför EES-området. Tekniken och marknaden ligger i detta avseende före lagstiftaren och den situationen kan uppstå att ett försäkringsbolag medvetet väljer att bedriva verksamhet från länder där man inte har liknande insyn och tillsyn över verksamheten som i Sverige och andra jämförbara länder. Aktiv marknadsföring från annat land utanför EES-området riktad till Sverige via internet kan komma att utgöra problem i de fall marknadsföringen kolliderar med svensk lagstiftning. Enligt hittillsvarande praxis skulle det dessutom kunna ifrågasättas om inte sådan verksamhet är koncessionspliktig försäkringsrörelse i Sverige. Någon möjlighet

att i praktiken förhindra eller påverka sådan verksamhet torde knappast finnas.

När det däremot gäller försäkringsbolag med tillstånd/koncession inom EES-området torde tillsynsmöjligheterna vad gäller användningen av internet vara större bl.a. genom det godkännandeförfarande för gränsöverskridande verksamhet som gäller inom EES-området och genom fortlöpande kontakter och informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheterna på försäkringsområdet.

4. INFORMATIONEN TILL FÖRSÄKRINGSTAGARNA VID INTERNETANVÄNDNING

I 5-7 §§ KFL regleras i vilken omfattning som försäkringsbolaget skall lämna information till försäkringstagaren. Den konsumenträttsliga lagstiftningen kompletteras av konsumentverkets riktlinjer om försäkringsbolagens informationsskyldighet. Enligt dessa skall informationen ske skriftligt. Tryckfrihetsförordningen anger under kapitlet om allmänna handlingars offentlighet (2 kap.) automatisk data- behandling och skrift vilken kan uppfattas endast med tekniska hjälpmedel. Det framgår såväl direkt som indirekt att lagstiftaren i tryckfrihetsrättslig mening jämför skriftlig/tryckt framställning med datamedia. Från tryckfrihetsrättsligt perspektiv är det självfallet informationsinnehållet som är det viktigaste. Det torde från inspektionens synvinkel inte föreligga hinder mot att jämföra skriftlig handling med handling sänd via t.ex. internet. Redan i dagsläget jämförs telefaxhandling med skriftlig handling. Några legala hinder föreligger därmed inte mot att försäkringsbolagen fullgör sin informationsskyldighet via internet.

Enligt 5 § KFL skall ett försäkringsbolag bl.a. lämna information om försäkringen innan den tecknas. En påtaglig fördel med information via internet är att den potentiella försäkringstagaren i lugn och ro kan ta del av informationen och dessutom på ett enkelt sätt jämföra informationen från olika försäkringsbolag. Jämfört med telefonförsäljning bör försäljning och information via internet vara positiv för konsumenten bl.a. genom att skapa bättre förutsättningar för att i lugn och ro göra sitt val av försäkringsbolag.

Bestämmelser om information till försäkringstagarna finns i inspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 1998:9) om information rörande livförsäkring samt sjuk- och olycksfallsförsäkring som meddelats som tillägg till sådan försäkring samt inspektionens föreskrifter (FFFS 1995:32) om

information avseende skadeförsäkring. Information till försäkringstagaren skall även enligt dessa vara skriftlig eller i varje fall skall försäkringstagaren ha varaktig tillgång till informationen. Undantag kan medges från dessa krav. Om det är möjligt får informationen lämnas på annat sätt. Vad som sägs ovan om att jämföra information via internet med skriftlig handling gäller även här. Internet torde även kunna garantera varaktig tillgång. Användaren kan t.ex. lagra informationen i egen dator och kan själv avgöra om och när den skall slängas. Informationen kan vidare varaktigt tillhandahållas på försäkringsgivarens hemsida, där försäkringsgivaren fortlöpande kan uppdatera informationen med aktuella uppgifter.

5. SLUTANDET AV FÖRSÄKRINGSAVTAL OCH UTFÄRDANDE AV FÖRSÄKRINGSBREV

FAL och KFL är de huvudsakliga civilrättsliga regelverk som reglerar förhållandet mellan försäkringsgivare och försäkringstagare. Det finns inga särskilda legala formkrav för hur ett försäkringsavtal skall ingås. För försäkringsavtalets ingående gäller allmänna avtalsrättsliga principer om anbud och accept. Vanliga bevisbörderegler gäller för att avgöra ett ingånget avtals innehåll. Vad gäller försäkringsbrev finns inte heller något legalt krav angående formerna för utfärdandet och någon underskrift av försäkringsgivaren krävs t.ex. inte. Däremot finns i 7 kap. 19 § FRL bestämmelser om vilka uppgifter som skall finnas i försäkringsbrevet.

På skadeförsäkringsområdet ingås ofta försäkringsavtalet muntligt t.ex. per telefon eller muntligt i kombination med en eventuell skriftlig offertförfrågan och offert. På företagsförsäkringsområdet är det inte ovanligt att telefax kommer till användning. Efter avtalslutet sänder försäkringsgivaren ut ett försäkringsbrev med premieavi, vilka normalt får anses vara en bekräftelse på att avtalet getts det överenskomna innehållet.

På livförsäkringsområdet grundas avtalslutet ofta på en skriftlig försäkringsansökan, där försäkringstagaren lämnar en rad uppgifter bl.a. om hälsotillstånd och där försäkringsgivaren ofta får rätt att ta del av sjukjournaler o.dyl. som kan finnas hos en behandlande läkare. Med sin underskrift intygar försäkringstagaren att lämnade uppgifter är riktiga. Försäkringsbrev utfärdas efter riskprovning av försäkringsgivaren och liksom på skadeförsäkringsområdet har försäkringstagaren möjlighet att annullera avtalet.

Internetanvändningen på skadeförsäkringsområdet vid avtalets ingående innebär som framgått inga särskilda svårigheter. Tvärtom bör internetanvändning i detta

sammanhang underlätta för försäkringstagaren att fullgöra bevisbördan för att avtalet fått ett visst överenskommet innehåll. Försäkringsbrev och premieavi kan också sändas ut genom användning av internet. Sannolikheten för att internetförsändelser inte kommer fram till mottagaren bör inte vara större än sannolikheten för att en skriftlig försändelse som befordras via posten inte kommer fram. Rätt använt bör befördran genom användning av internet vara att föredra ur bevisvärdesynpunkt.

På livförsäkringsområdet kan internetanvändningen komma att innebära vissa problem. Bl.a. måste försäkringsgivaren lösa frågan om underskrift av den försäkringsansökan som normalt förutsätts vid avtalslutandet. Dels måste försäkringsbolaget vid tvist säkerställa att det verkligen är försäkringstagaren som undertecknat ansökningen och därmed intygat att lämnade uppgifter är riktiga, dels måste bolaget för riskbedömningen, med stöd av ansökningen, få ta del av t.ex. sjukjournaler o.dyl. från en vårdgivare. Användningen och godtagandet av s.k. digitala signaturer kommer således på livförsäkringsområdet att få en särskild betydelse och ytterst kommer bevisprovningen att ankomma på domstol i avvaktan på en eventuell lagreglering (mera härom nedan). Beträffande försäkringsbrev torde utställande med användning av internet normalt inte skilja sig från vad som gäller på skadeförsäkringsområdet. Särskilda problem kan dock uppkomma i de fall försäkringsbrevet är ett presentationspapper, såsom fallet är för s.k. K-försäkringar. Kapitalförsäkringsbrevet är nämligen enligt 114 § FAL ett presentationspapper på så sätt att försäkringsgivaren är berättigad att vägra betala ut försäkringsbeloppet eller att förändra försäkringen om inte försäkringsbrevet företes.

Sammanfattningsvis kan konstateras att slutandet av försäkringsavtal inrymmer bevisvärderingsproblem antingen avtalet har slutits muntligt t.ex. via telefon eller om det slutits via internet. Vissa särskilda problem kan uppkomma på livförsäkringsområdet. I normalfallet torde utfärdandet av försäkringsbrev kunna ske genom användning av internet.

6. UNDERSKRIFT AV HANDLINGAR OCH DIGITALA SIGNATURER

Till skillnad från en vanlig skriftlig handling signeras inte ett elektroniskt dokument med en traditionell underskrift. Istället har utvecklats en teknik med s.k. digitala signaturer. Digital signatur definieras i betänkandet (SOU 1996:40). Elektronisk dokumenthantering som "Resultatet av en omvandling av en elektronisk handling som gör det möjligt att kontrollera om innehållet härrör från den fysiska person som framstår som utställare". En ytterligare definition ges i skriften Svenska delen av Internet (Statskontorets rapport 1997:18), nämligen "Omvandling av ett meddelande (eller ett kondensat av detta) på ett sätt som endast avsändaren kan utföra och som låter mottagaren kontrollera meddelandets äkthet, innehåll och avsändarens identitet."

En digital signatur kan användas både för att garantera att en informationsmängd inte har förändrats och för att säkert identifiera avsändaren. I vissa rättsregler ställs krav på att en rättshandling skall uppfylla vissa formkrav för att den skall tillerkännas rättsverkan. Några av de vanligaste formkraven är kravet på skriftlighet, egenhändig namnteckning och att en handling skall vara upprättad i ett fysiskt original exemplar.

I Sverige finns ingen lagreglering av digitala signaturer. I vissa länder har emellertid en lagreglering redan skett på detta område. Ett sådant exempel är Tyskland som har antagit en särskild lag om digitala signaturer. I USA finns ingen federal lagstiftning på detta område, men ca 40 delstater har antagit eller lagt fram förslag till lagstiftning om elektronisk autentisering. Lagstiftningen är av begränsad räckvidd. Delstaten Utah antog först i världen en lag som syftade till att främja elektronisk handel med hjälp av digitala signaturer. Inom EU överväger kommissionen att föreslå en gemenskapslagstiftning för digitala signaturer, som man anser bör vara genomförd före år 2000. I Sverige är f.n. en

departementspromemoria, Digitala signaturer - en teknisk och juridisk översikt, föremål för remissbehandling.

På försäkringsområdet finns det som framgått inga sådana legala formkrav för ingående av försäkringsavtal och utfärdande av försäkringsbrev som utgör hinder mot att använda internet. Användningen och en eventuell legal lösning av digitala signaturer saknar därför betydelse i dessa fall annat än som bevismedel för att en handling härrör från en viss person. Däremot kan användningen av internet vara beroende av en legal lösning av digitala signaturer i de fall där det uppställs formkrav t.ex. att på kopia av årsredovisningen skall en styrelseledamot eller verkställande direktör teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen fastställts med uppgift om fastställsedag och vid bildandet av ett försäkringsbolag skall stiftarna upprätta och skriva under en dagtecknad stiftelseurkund.

7. SÄKERHETSASPEKTER PÅ FÖRSÄKRINGSBOLAGENS INTERNETANVÄNDNING

I inspektionens allmänna råd (FFFS 1994:36) avseende styrning, intern information och intern kontroll inom försäkringsbolag och understödsföreningar regleras bl.a. styrelsens ansvar för operativa risker (här närmast ADB-risker och tekniska risker). Internet faller inom området operativa risker vilket innebär att det också ställs krav på att försäkringsbolaget har god kontroll över den internetverksamhet som bedrivs. I det allmänna rådet stadgas även att det skall finnas en intern granskningsfunktion som svarar för granskningen av dessa risker.

Det finns ännu ingen reglering från Finansinspektionens sida av användningen av internet på det finansiella området. Säkerhetsaspekterna vid internetanvändning är av särskild vikt vid hanteringen av känslig information av konfidentiell natur. Det kan röra sig om dels affärsmässigt känslig information dels information som för enskilda personer är av särskild känslig art. Exempel på det senare är t.ex. information i livförsäkringssammanhang om hälsotillstånd, sjukjournaler o.dyl. Även information i samband med ingående av försäkringsavtal och vid skadereglering kan vara känslig för såväl enskilda personer som för företag. Ytterligare säkerhetsaspekter kan anläggas på försäkringsbolagens betalningssystem. Dessa skiljer sig dock i huvudsak inte från säkerhetsaspekterna på betalningssystemen vid annan handel över internet.

Utgångspunkten vid försäkringsbolagens internethantering av information av känslig natur måste självfallet vara att informationen inte blir åtkomlig för obehöriga. Information av olika slag som sänds genom användning av internet kan utsättas av angrepp från en så kallad hacker. Problemet med obehörig åtkomst av känslig information är visserligen inte unikt för internetverksamhet. Som tidigare nämnts kan även ett brev komma på villovägar vid normal brevförsändelse via posten eller via fax. Däremot förändras

hotbilden vid internetanvändning. Ingen är normalt sett intresserad av att störa vanliga tele- eller brevförsändelser, något som inte torde gälla för databaserad verksamhet. I och med användandet av datatekniken blir försäkringsbolagen i allt större utsträckning exponerade för potentiella hot i form av att någon obehörigen tar sig in i datasystemet. Det behöver inte vara ett led i någon verksamhet som direkt tar sikte på att komma åt den känsliga information som försäkringsbolagen hanterar, utan det kan röra sig om en indirekt verkan av en hackers primära verksamhet att ta sig in i datasystemen kanske mest för nöjes skull. Detta faktum bör inte förhindra att försäkringsbolagen liksom andra företag på det finansiella området använder internet. Däremot bör det krävas att försäkringsbolagen använder sig av en teknik som gör att de operativa riskerna reduceras till ett minimum, vilket det ankommer på Finansinspektionen att bevaka i den löpande tillsynen.

Ett angränsande område som aktualiserar säkerhetsaspekter på internetanvändningen i försäkringsbolag är de eventuella nya möjligheter för bedrägerier, såväl inom som utom försäkringsbolaget, som kan uppkomma till följd av den nya tekniken.

8. UTVECKLINGEN PÅ INTERNETOMRÅDET I USA

I en rapport "The Marketing of Insurance Over The Internet" (Draft: December 9, 1997) har National Association of Insurance Commissioners (NAIC) i USA gjort en heltäckande kartläggning av internetanvändningen hos amerikanska försäkringsbolag. Rapporten utmynnar i vissa slutsatser och rekommendationer. Sammanfattningsvis anförts i rapporten följande.

Försäkringsföretagen har inte tagit till sig användningen av internet i samma utsträckning som andra finansiella företag. Delvis kan detta bero på branschens osäkerhet om hur tillsynsmyndigheterna kan komma att se på användningen av internet, särskilt som det inte finns någon samstämmig inställning till regleringen av försäkringsrörelse via internet. Frånvaron av enhetlig standard för användningen av digitala signaturer utgör också ett bekymmer. Det finns emellertid en allmän uppfattning i försäkringsbranschen att internet, tillsammans med ökad operativ effektivitet och tidigare anpassningar till ny teknik, sannolikt kommer att minska kostnaderna för hanteringen av försäkringar.

I allmänhet synes de delstatliga tillsynsmyndigheterna ha den uppfattningen att erforderliga bestämmelser redan finns för att möta de problem som kan uppstå när det gäller försäkringsaktiviteter via internet. Internationell tillgång till internet innebär dock särskilda tillsynsmässiga utmaningar. Dessa utmaningar skapas bl.a. av möjligheten för icke-koncessionerade företag att erbjuda försäkringar, svårigheten att fastställa företagets geografiska hemvist och potentialen för bedrägliga aktiviteter. Vidare har farhågor uttryckts beträffande legaliteten och säkerheten hos digitala signaturer. Det konstateras dock att det finns tillgänglig teknologi som tillförsäkrar en säker "signaturmiljö". Tillsynsmyndigheterna bör undersöka nuvarande lagstiftning och föreskrifter avseende användning av

kreditkort och andra sätt för elektronisk premiebetalning. Regelsystemen bör uppdateras så att de inte förhindrar tillväxten av elektronisk handel. I vissa fall har bestämmelser som begränsar eller hindrar internet som distributionskanal utmönstrats. I andra fall har syftet att förhindra bedrägerier eller att på annat sätt skydda konsumenter vägt tyngre än de möjliga fördelar som internet erbjuder.

För närvarande har inte alla konsumenter tillgång till internet. Några tillsynsmyndigheter upplever att detta kan leda till orättvis diskriminering när det gäller tecknandet och prissättningen av försäkringar för försäkringstagare som inte använder internet. När tillgängligheten ökar reduceras givetvis dessa farhågor. I övrigt bör myndigheterna verka för förbättrad konsumentutbildning och information om gällande bestämmelser samt rättigheter och skyldigheter vid försäkringstransaktioner via internet